Διαγώνισμα Λατινικών

Γ΄ Λυκείου

Ανθρωπιστικών Σπουδών

Ημερομηνία: 11/11/2023

Α. Κείμενα

1ο απόσπασμα

Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitote decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. […] Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!» Statimque sumptum est Punicum bellum tertium, quo Carthago deleta est.

2ο απόσπασμα

Postea Plato quidam Sardianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit. Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc.

3ο απόσπασμα

Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum. Meruisse vero stipendia in eo bello virtutis fuit;

Α1. Να μεταφράσετε το δεύτερο (2ο) και τρίτο (3ο) απόσπασμα στο τετράδιό σας.

Μονάδες 20

Β. Παρατηρήσεις

Β1. Να ελέγξετε την εγκυρότητα των παρακάτω προτάσεων, σημειώνοντας δίπλα από κάθε αριθμό το γράμμα ***Σ***, αν η πρόταση είναι Σωστή ή το γράμμα ***Λ***, αν η πρόταση είναι Λανθασμένη.

1. Τα διάφορα λογοτεχνικά είδη της ρωμαϊκής λογοτεχνίας ακολουθούν διαφορετική εξέλιξη από την αντίστοιχη ελληνική.

ΣΠΟΥΔΗ

2. Η Λατινική γλώσσα ήταν η διάλεκτος των Λατίνων, δηλαδή των κατοίκων της περιοχής του Βατικανού, στην οποία βρίσκεται και η Ρώμη.
3. Η κωμωδία- ο τελευταίος ώριμος καρπός των Ελλήνων-είναι το πρώτο είδος που ωριμάζει στη Ρώμη.
4. Ο Λίβιος Ανδρόνικος μετέφρασε την «Ιλιάδα» του Ομήρου χρησιμοποιώντας ένα εντόπιο μέτρο, τον σαντούρνιο στίχο.
5. Η «αριστοκρατική αξιολόγηση» για τη διαίρεση των περιόδων της ρωμαϊκής λογοτεχνίας θεωρείται αντι-επιστημονική.

Μονάδες 10

Β2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της λατινικής γλώσσας που υπάρχουν στη Στήλη Α΄ με τις ετυμολογικά συγγενείς της ελληνικής γλώσσας που υπάρχουν στη Στήλη Β΄.

Στήλη Α΄	**Στήλη Β΄**
a. decerptam esse	1. εξτρεμιστής
b. fugitivum	2. μέριμνα
c. luxuriae	3. λούσο
d. extremo	4. πολυκαρπία
e. meruisse	5. αναπόφευκτος

Μονάδες 10

Γ1.α. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα για τα επίθετα.

Θετικός βαθμός	**Συγκριτικός βαθμός**	**Υπερθετικός βαθμός**
recentem		
nimia		

Μονάδες 4

Γ1.β. Στο δεύτερο (2ο) και τρίτο (3ο) απόσπασμα να εντοπίσετε τα ουσιαστικά που είναι θηλυκού γένους, να τα καταγράψετε και στη συνέχεια να γράψετε τη γενική του ενικού αριθμού (να μην συμπεριλάβετε τα κύρια ονόματα).

Μονάδες 4

Γ1.γ. Για τα παρακάτω ουσιαστικά να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:
Opibus: τη γενική του ίδιου αριθμού
urbis: την αιτιατική του άλλου αριθμού
discrimine: την ονομαστική του άλλου αριθμού
Plato quidam: την αιτιατική του ίδιου αριθμού
accusatores: τη δοτική του ίδιου αριθμού
generi: την ονομαστική και των δύο αριθμών
flagitium: τη γενική του ίδιου αριθμού

Μονάδες 7

ΣΠΟΥΔΗ

Γ2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα (για τους περιφραστικούς τύπους να λάβετε υπόψη σας το υποκείμενο):

- ***dixissent***: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
- ***decerptam esse***: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην άλλη φωνή
- ***cavete***: τη γενική του πληθυντικού αριθμού, του θηλυκού γένους της μετοχής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
- ***tutamini***: το απαρέμφατο του μέλλοντα
- ***confidere***: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντέλικου
- ***deponite***: το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελίκου της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας
- ***sumptum est***: το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
- ***cognovisset***: το απαρέμφατο του μέλλοντα στην άλλη φωνή
- ***comprehendit***: το τρίτο ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού της παθητικής περιφραστικής συζυγίας
- ***tradidit***: τη δοτική του γερουνδίου
- ***rediens***: τον ίδιο τύπο στην αφαιρετική
- ***obiecerunt***: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην άλλη φωνή
- ***constituta est***: τη γενική του πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους της μετοχής του ενεστώτα
- ***susceptum***: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα στην άλλη φωνή

Μονάδες 15

Δ1.α. ***ante tertium diem***: Αφού προσδιορίσετε τον συντακτικό ρόλο των λέξεων της παραπάνω επιρρηματικής φράσης, στη συνέχεια να γράψετε την αντίθετη έννοια του *ante* με όλους τους πιθανούς τρόπους.

Μονάδες 5

Δ1.β. ***Carthagine***: Αφού προσδιορίσετε τον συντακτικό ρόλο της παραπάνω αφαιρετικής, στη συνέχεια να την αντικαταστήσετε με το τοπωνύμιο *Ephesus, -i*, δηλώνοντας όλες τις επιρρηματικές σημασίες.

Μονάδες 4

Δ1.γ. ***Tam prope a muris habemus hostem!***: Να μετατρέψετε την παραπάνω επιφωνηματική πρόταση σε ευθεία ερώτηση με όλους τους πιθανούς τρόπους.

Μονάδες 4

Δ1.δ. ***tutamini patriam***: Να μετατρέψετε το περιεχόμενο της παραπάνω πρότασης επιθυμίας από καταφατικό σε αποφατικό με όλους τους πιθανούς τρόπους.

Μονάδες 4

Δ2.α. ***Postea Plato quidam Sardianus hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit***: Στην παραπάνω πρόταση να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 6

ΔΟΥΛΗ

Δ2.β. ***Quam ob rem***: Να δηλώσετε τη συντακτική λειτουργία των λέξεων της παραπάνω εμπρόθετης-επιρρηματικής φράσης και στη συνέχεια να την αποδώσετε με όλους τους ισοδύναμους τρόπους.

Μονάδες 4

Δ2.γ. ***cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset***: Να μετατρέψετε την παραπάνω δευτερεύουσα χρονική πρόταση σε αιτιολογική, έτσι ώστε να δηλώνει υποκειμενική αιτιολογία.

Μονάδες 3

ΣΠΟΥΔΗ